УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код:	**36-316-33**	Дисциплина:	**Административно право**
Ниво:	7. Магистър	ECTS кредити:	**7,0**

Обучаващо звено: Катедра „Правни науки“

Анотация на учебната дисциплина

Учебната дисциплина изучава функциите на изпълнителната власт, формите на нейната дейност и различните видове актове, които се издават. Обучаващите се ще се запознаят с възможните пороци на актовете и видовете недействителност. Ще придобият общи знания и в отделни подотрасли на административното право като достъп до обществена информация, защита на личните данни, опазване на околната среда, обществени поръчки и концесии, управление на образованието, здравеопазването, правораздаването и др.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания: Програмата по учебната дисциплина има за цел да даде на обучаваните завършени знания относно същността на изпълнителната власт и държавното управление, като очертава техните специфики. В дисциплината „Административно право“ се изучават материалноправните аспекти на обществените отношения свързани с изпълнителната дейност. Подробно се анализират административноправните норми и административните правоотношения. Дават се познания относно основните институти на административното право. Разясняват се видовете субекти на административното право, административните актове, административния контрол.

Умения: Задачата на учебната дисциплина е да формира у студентите организационни умения и компетенции относно административноправния статут на органите на изпълнителната власт. Благодарение на лекционния курс ще могат да се разграничават видовете административни актове. Ще могат да разбират и работят с нормативните актове, а това ще ги улесни при решаване на конкретни практически задачи в бъдещата им професия.

Отношения и нагласи: Провокиране на интерес за бъдеща реализация и изяви в тази област

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение: Учебната дисциплина се преподава под формата на лекции. В рамките на курса се решават и практически казуси. Предвидени са консултации с преподавателя. В порядък на самостоятелна работа обучаваните се запознават с препоръчителната литература. Решават се тестове. Разработват се курсови работи по зададени от преподавателя теми. Разработките са обвързани с анализ на ситуации и прилагане на норми и документи в научната област.

Предварителни изисквания: Няма

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване: Изпит

Методи и форми на оценяване: Писмено изложение по въпроси от конспекта и устно събеседване.

Критерии за оценяване: Критериите за оценяване се основават на степента, в която е овладяна материята, умението да бъде поднасяна логически, способността да се използва коректно нейния понятиен и терминологичен апарат и умението да

се оценяват, аргументират и защитават тези.

"ОТЛИЧЕН" - Предполага комплексни и задълбочени знания, точни, аргументирани и добре формулирани отговори, демонстриращи висока езикова култура. Засягат въпроса изчерпателно, застъпвайки отделните аспекти и нужните обобщения. Студентът показва способност да идентифицира и посочва логическите връзки в материята, да прави разграничения между отделни елементи, да излага синтезиран извод и да поставя акценти върху най-съществени концепции. Това е подкрепено с литературен фундамент. Прилага точно и вникващо боравене с терминологията.

"МНОГО ДОБЪР" - Студентът има всеобхватни знания и съумява да представя пълноценно преобладаващата част от информацията, отговаряйки на повечето изисквания към отлична работа. Възможно е да има незначителни пропуски по същество или изразна неточност на фона на принципно качествено усвояване и боравене с информацията, с терминологията и аналитичен поглед.

"ДОБЪР" - Студентът има пълноценни знания и вниква в материята, използва правилно терминологията. Изложението е разбираемо и обвързано с познаване на литературата. Представя базова информация с допустими неточности, но липсва задълбочен анализ, разгръщане на темата в пълнота.

"СРЕДЕН" - Студентът представя знанията си с отговори по същество, но среща затруднения, липсва пълнота и точност, структурна и езикова яснота, достатъчно разбиране.

"СЛАБ" - Студентът няма знания в необходим обем, съобразно общите критерии. Не представя достатъчно информация или среща сериозни затруднения в изложението. Отговорите съдържат значителни пропуски и грешки, или отсъстват.

Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка: Допускането до изпит се предхожда от удостоверяване на успешно проведената учебна практика. Резултатите от писмения и устен изпит имат еднаква тежест при формиране на крайната оценка, която е средноаритметична величина от двата компонента.

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Демерджиев, И., Костов, Д., Хрусанов, Д., Административно право на Република България - Обща част, Сиби, 2012г.;
2. Лазаров, К., Административно право, С., Фенея, 2011г.;
3. Сивков, Ц., Зиновиева, Д., Димитров, Г., Панайотова, Е., Николова, Р., Янкулова, С. Чернева, Г., Милчева К. Административно право - Специална част, Сиби, 2015г.;

Допълнителна литература:

1. Борисова, О. Учебно пособие по административно право, ВСУ „Черноризец Храбър", 2022г.
2. Николова, Р., Учебно помагало по Административно право и административен процес, Нов български университет, 2018г.;
3. Чешмеджиева, М., Административно право в схеми и определения, Пропелер, 2015г.;
4. Петров, В., Общият административен акт, Сиела, 2017г.;
5. Джилджов, А., Нейкова, М., Административно обслужване , Авангард Прима, 2018г.;
6. Лазаров, К., Недействителност на административните актове. Актуални трудове, Сиела, 2017г.;
7. Илиева, А., Помагало по административно право -обща част, Сиела, 2018г.;
8. Дерменджиев, И., Административният акт, Университетско издателство „Св. Климент Охридски", 2017г.
9. Николова, Р., Учебно помагало по Административно право, Нов български университет, 2020г.;
10. Сборник доклади "100 години Върховен административен съд", Университетско издателство "Св.Климент Охридски", 2014г.;

Речник (ключови думи)

Държавно управление, изпълнителна власт, администрация, субекти на административното право, държавна служба, административен акт, законосъобразност, административен контрол, съдебен контрол, административна принуда, административно нарушение, административно наказание, административни съдилища.

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1	Административното право в правната система на Р. България. Предмет и система. Отграничение от други правни отрасли. Значение на административното право.	Специфика на обществените отношения. Организация и структура на държавния апарат. Историческо развитие на отрасъла. Принципи и цели на административното право. Реализация на принципа за разделение на властите.	2			2	
2	Понятие за държавно управление /администрация/. Държавно управление във функционален смисъл.	Разясняване на широкия и тесния смисъл на понятието за държавно управление. Проявления на изпълнително-разпоредителната дейност на държавните органи.	2	1		2	
3	Държавно управление в организационен смисъл.	Органи на изпълнителната власт. Администрация. Разграничение.	1			2	
4	Източници на административното право.	Видове източници. Особености. Динамика на обществените отношения. Многобройност. Йерархическа съгласуваност.	1	1		2	
5	Административноправни норми. Понятие. Структура. Отграничение от други правни норми. Видове административноправни норми. Действие.	Дефиниция. Съпоставка с други правила за поведение. Елементи на нормата. Примери.	1			2	
6	Административноправни отношения. Понятие. Структура, видове. Отграничение от други правни отношения.	Страни на правоотношенията. Съдържание. Вертикална зависимост. Примери и съпоставка с други правоотношения.	1	1		2	
7	Субекти на административното право. Понятие. Видове.	Физически лица. Организации на гражданите. Органи на държавно управление.	1	1		3	
8	Административноправен статут на физическите лица. Гражданско състояние на лицата. Административноправен статут на чужденците.	Административна правоспособност. Административна дееспособност. ЕСГРАОН. Гражданство. Адресна регистрация. Имена. ЕГН. Семейно положение. Актове за гражданско състояние. Права и задължения на чужденците.	2	1		2	
9	Административноправен статут на организациите на гражданите. Понятие. Видове организации на гражданите. Административноправен статут на политически партии.	Право на сдружаване. Белези на организациите на гражданите. Преследвани цели. Доброволност. Самоуправление. Примери. Учредяване, финансиране, дейност на политическите партии.	2	1		2	
10	Органи на изпълнителната власт - понятие и видове.	Характеристика. Компетентност. Организационна структура. Разграничения. Примери.	1			2	

11	Централни органи на изпълнителната власт – понятие и видове.	Министерски съвет. Министър-председател. Заместник министър-председател. Министър. Председатели на държавни агенции, държавни комисии, председатели на изпълнителни агенции. Правомощия. Актове.	2	1		3	
12	Административноправно делене на страната. Местни органи на изпълнителната власт.	Двустепенност. Областен управител. Кмет. Правомощия.	2	1		3	
13	Държавна служба. Държавни служители.	Понятие. Уредба. Разлики между служебните и трудовите правоотношения. Назначаване. Изисквания. Видове. Дисциплинарни наказания.	2	1		2	
14	Форми и методи на изпълнителната дейност.	Правотворчество. Правоприлагане. Правораздаване. Договорно-правна форма. Особености.	1	1		2	
15	Обвързана компетентност и оперативна самостоятелност.	Понятие. Разграничения. Примери.	1	1		2	
16	Административен акт - понятие.	Изясняване на отделните елементи от понятието за административен акт. Правни последици от административния акт.	1	1		2	
17	Видове административни актове. Административно споразумение. Административен договор.	Критерии за разграничаване на административните актове. Особености на индивидуалния, общия и нормативния акт. Примери.	2	1		3	
18	Действие на административните актове.	Действие по време. Действие по място. Действие по отношение на лицата.	1	1		2	
19	Условия за редовно действие на административните актове - обща постановка.	Условия за законосъобразност. Условия за целесъобразност. Разграничение. Контролни органи.	1	1		2	
20	Условия за законосъобразност на административните актове – компетентност на автора на акта	Понятие за компетентност. Видове компетентност. Делегиране. Правна уредба.	1	1		2	
21	Условия за законосъобразност на административните актове – законосъобразност по същество и съответствие с целта на закона.	Понятие за материална законосъобразност. Условия. Съответствие с целта на закона. Примери.	1	1		2	
22	Условия за законосъобразност на административните актове - форма и производство.	Правна уредба. Разграничения. Примери.	1	1		2	
23	Недействителност на административните актове.	Понятие. Видове недействителност.	1	1		2	
24	Аминистративноправни задължения. Понятие. Изпълнение на административноправни задължения.	Основания за изпълнение. Доброволно изпълнение. Принудително изпълнение.	1	1		2	
25	Способи за обезпечаване на законосъобразна и правилно действаща администрация - обща характеристика. Контрол на представителните органи.	Обществен контрол. Юридически контрол. Проявления.	1	1		2	
26	Централистичен и специализиран административен контрол. Контрол в системата на местното самоуправление.	Разграничение. Начин на осъществяване. Примери.	1	1		2	

27	Съдебен контрол върху администрацията.	Предпоставки за осъществяване. Сезиране. Състезателно производство.	1	1		2	
28	Прокурорски надзор за законност върху администрацията.	Предмет на надзора. Начини за осъществяване. Протест.	1	1		2	
29	Обществен контрол в държавното управление. Индивидуален контрол на гражданите в държавното управление чрез молби, сигнали, жалби и предложения.	Форми на обществен контрол. Примери. Контрол на Омбудсмана.	1	1		2	
30	Административна принуда – понятие, видове. Принудителни административни мерки.	Мерки на процесуална принуда. Принудителни административни мерки - превантивни, преустановителни, възстановителни. Административни наказания.	1	1		2	
31	Административнонаказателна отговорност - понятие. Отграничаване от други видове юридическа отговорност. Субекти на административнонаказателната отговорност.	Правна уредба. Принципи на административнонаказателната отговорност. Субекти. Специфики.	1	1		2	
32	Административно нарушение. Понятие. Отграничаване от други видове правонарушения.	Легална дефиниция. Обективна и субективна страна на нарушението.	1	1		2	
33	Административно наказание – понятие, видове. Административни санкции спрямо юридически лица.	Правна уредба. Обществено порицание. Глоба. Временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност. Имуществена санкция. Безвъзмезден труд в полза на обществото. Акт за установяване на административно нарушение. Наказателно постановление.	1	1		2	
34	Отговорност на държавата за вреди причинени на граждани от незаконосъобразни актове и действия на администрацията.	Нормативна уредба. Особености. Регресен иск.	1	1		2	
35	Административноправно регулиране и административен контрол в стопанската сфера. Лицензионен разрешителен и регистрационен режим.	Нормативна уредба. Компетентни органи. Специфика в обществените отношения. Права и задължения.	2			2	
36	Административноправна защита на личните данни на гражданите.	Нормативна уредба. Компетентни органи. Специфика в обществените отношения. Права и задължения.	2			2	
37	Административноправен режим на достъпа до обществена информация.	Нормативна уредба. Компетентни органи. Специфика в обществените отношения. Права и задължения.	2			2	
38	Административноправен режим на обществените поръчки.	Нормативна уредба. Компетентни органи. Специфика в обществените отношения. Права и задължения.	2			2	
39	Административноправен режим на концесиите.	Нормативна уредба. Компетентни органи. Специфика в обществените отношения. Права и задължения.	2			2	
40	Управление на образованието.	Нормативна уредба. Компетентни органи. Специфика в обществените отношения. Права и задължения.	2			2	
41	Управление на здравеопазването.	Нормативна уредба. Компетентни органи. Специфика в обществените отношения. Права и задължения.	2			2	

42	Управление на правораздаването	Нормативна уредба. Компетентни органи. Специфика в обществените отношения. Права и задължения.	2			2	
43	Управление на вътрешно – външни отношения, отбрана, национална сигурност и обществен ред.	Нормативна уредба. Компетентни органи. Специфика в обществените отношения. Права и задължения.	2			2	
	Общо часове		60	30		90	

Съдържание на учебната практика, провеждана на основание чл.9 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“

Цел: Практическо обучение на студентите за дейностите, извършвани от общинската администрация.

Учебната практика заема важно място в обучението и има за цел да осигури на студентите необходимите за специалността практически знания и придобиване на умения за решаване на конкретни казуси, които възникват в практиката.

Обучението има важно значение с оглед успешната професионална реализация.

№	Тема	Основни въпроси	Практически занятия
1	Разкриване на структурата и организацията на общинските звена	Информационно-техническо обезпечаване на дейността на общинската администрация – интернет страницата на общината – същност и значение. Осигуряване на присъствие на заседание на общинския съвет и неговите комисии. Работа в административноправното обслужване на населението на едно гише /АПОН/.	4
2	Запознаване на студентите с производството по издаване на индивидуални административни актове	Изясняване същността на ИАА и дефинирането му съгласно АПК; задължителни реквизити на ИАА; различие от общите административни актове и нормативните административни актове – кои органи могат да издават този вид актове; за кои административни актове това производство е неприложимо. Какви са правните последици от непроизнасянето в срок по производство за издаване на ИАА или т.н. мълчалив отказ за издаване на акта /да се постави акцента върху тези въпроси при протичане на практическото занятие/;	4
3	Производство по оспорване на административните актове по административен ред	Оспорване пред по-горестоящ административен орган; изключения от обхвата на оспорването по административен ред; форма и съдържание на жалбата или протеста на прокурора; назначаване на комисия по чл.94 АПК /при сложна фактическа и правна обстановка/ - становище на комисията, протокол за изслушване по чл.96 АПК.	4
4	Производство по изпълнение на индивидуални административни актове	Запознаване с протоколи и постановления за извършени действия по изпълнението.	4
5	Запознаване с реда на подаване и разглеждане на предложения и сигнали, подадени до административните органи /в частност общинската администрация/	Организация на работата с предложения и сигнали – кой общински орган има тази функция; регистрация на предложенията и сигналите, подадени по реда на чл.111, ал.1 АПК.	4

6	Запознаване с производството по съставяне на актове за установяване на извършено административно нарушение и издаване на наказателни постановления	По реда на Закона за административните нарушения и наказания.	4
7	Запознаване с процедурата на извършване на разпоредителни действия с имоти и вещи - общинска собственост	Продажба, замяна, дарение, делба и т.н с имоти и вещи – часта общинска собственост; решения на общински съвети за провеждане на публичен търг или публично оповестен конкурс; заповед на кмета на общината въз основа на решението на общинския съвет.	3
8	Запознаване с компетенциите на секретаря на общината и с фигурата на обществения посредник	По реда на Закона за местното самоуправление и местната администрация. Деловодното обслужване, документооборота, общинския архив; поддържането в актуално състояние на избирателните списъци в общината, организационно-техническата подготовка и произвеждането на изборите и местните референдуми.	3
	Общо часове		30

Разработил програмата: проф. д-р Олга Бориславова Борисова

Учебната програма е приета от Съвета на катедра „Правни науки“ с протокол № 13/ 12.05.2023 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 11/ 8.06.2023 г. и заповед № 152/ 12.06.2023 г. на декана на факултета.